

Sygn. akt V U 1270/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Dygulska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania A. J.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 11 lipca 2013 r., znak (...)

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. J. prawo do emerytury od 14 czerwca 2013r.

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. J. wniósł odwołanie od decyzji z dnia 11 lipca 2013 roku , znak: (...)domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż organ rentowy bezzasadnie nie zaliczył mu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 11 maja 1980 roku do 31 stycznia 1992 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. Zakład (...).

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że A. J. nie udokumentował piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych , a jedynie 3 lata, 10 miesięcy i 8 dni i tym samym nie nabył prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. J. , urodzony (...), lat 60, złożył w dniu 20 maja 2013 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował niekwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący 29 lat, 4 miesiące i 21 dni, w tym 3 lata, 10 miesięcy i 8 dni pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie należy do OFE.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 11 maja 1980 roku do 31 stycznia 1992 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. Zakład (...), ponieważ świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych podano stanowisko „ lakiernik ręczny –natryskowy”, natomiast w świadectwie pracy z dnia 20 stycznia 1992 roku podano stanowisko „ monter podwoziowy” .

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 lipca 2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: **akta emerytalne:** wniosek k. 1-3, kwestionariusz k.6 , zaskarżona decyzja k.21, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999r. k.20

Ubezpieczony A. J., po ukończeniu przyzakładowej szkoły zawodowej w okresie od 1 sierpnia 1969 roku do 31 stycznia 1992 roku był zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G.. Początkowo ubezpieczony pracował jako monter podwoziowy zatrudniony w akordzie, następnie został przeniesiony do malarni.

W okresie od 11 maja 1980 do 31 stycznia 1992 roku (11 lat, 8 miesięcy i 19 dni) pracował na stanowisku lakiernika ręcznego - natryskowego.

Ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na osobnej hali.

Jego praca polegała na lakierowaniu natryskowym produktów i półproduktów. W zakładzie produkowano między innymi przyczepy , które były malowane przez ubezpieczonego. Naprawiany był także sprzęt rolniczy np. kombajny zbożowe, które również były malowane. Przed pomalowaniem urządzenia ubezpieczony musiał je odpowiednio przygotować, to jest oczyścić z rdzy, odtłuścić.

Przełożonym ubezpieczonego był J. B.. B. D. prowadziła kadry w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G.. E. S. był likwidatorem .

Dowód: akta emerytalne: świadectwo pracy z dnia 31.10.1991 r.-k.8, akta kapitału początkowego: świadectwo pracy-k.3 as zeznania świadków: J.B., K.H. k. 14 verte-15 as , akta osobowe ubezpieczonego k.30 akta sprawy, wyjaśnienia ubezpieczonego złożone w charakterze strony k.37-38

Praca ubezpieczonego od 11 maja 1980 do 31 stycznia 1992 roku (11 lat, 8 miesięcy i 19 dni) w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. była pracą w warunkach szczególnych .

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku po doliczeniu spornego okresu pracy uwzględnionego przez organ rentowy (3 lata, 10 miesięcy i 8 dni) posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: j/w

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. J. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa .

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony A. J. ma ukończone 60 lat, nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką którą musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie, było ustalenie czy legitymuje się 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2011-10-17, I UK 174/11, Legalis).

Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu uwzględnienia okresu zatrudnienia od 11 maja 1980 roku do 31 stycznia 1992 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. Zakład (...), ponieważ świadectwie wykonywania pracy w

warunkach szczególnych podano stanowisko „ lakiernik ręczny –natryskowy”, natomiast w świadectwie pracy z dnia 20 stycznia 1992 roku podano stanowisko „ monter podwoziowy”.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok SN z 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie.

Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A dział XIV zatytułowany prace różne, poz. 17 wymienia lakierowanie ręczne lub natryskowe niezhermetyzowane.

W tych okolicznościach rzeczą Sądu było zatem ustalenie czy czynności wykonywane przez A. J. od 11 maja 1980 do 31 stycznia 1992 roku (11 lat, 8 miesięcy i 19 dni) w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. były pracą w warunkach szczególnych oraz w jakich konkretnie okresach i wymiarze dobowym ubezpieczony wykonywał te prace.

Brak ograniczeń co do środków dowodowych w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe oznacza to, że Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia postępowania dowodowego, w tym z przesłuchania świadków na okoliczność okresu pracy odwołującego w warunkach szczególnych. Prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

W aktach osobowych znajduje się między innymi angaż, dotyczący podwyżki stawki godzinowej na stanowisku malarza. Dokumenty z akt osobowych korelują z zeznaniami świadków i wyjaśnieniami ubezpieczonego odnośnie spornego okresu zatrudnienia .

Z zeznań słuchanych w sprawie świadków B. D. (k. 37v as) i E. S. (k. 30v-31as) wynika, że w spornych okresach ubezpieczony wykonywał czynności zaliczane do prac w szczególnych warunkach. Świadkowie zeznali, że głównym zajęciem ubezpieczonego w spornych okresach była praca lakiernika, inne czynności pomocnicze nie miały cech stałości i pełnowymiarowości pod względem czasu pracy.

Jest rzeczą oczywistą, że praca malarza obejmuje wszystkie czynności związane z procesem malowania, w tym także czynności przygotowawcze. Nie ma przy tym znaczenia, że malowanie poprzedzone jest oczyszczeniem malowanych przedmiotów z rdzy, tłuszczu itp., gdyż nie pozbawia to pracy ubezpieczonego charakteru pracy wykonywanej w szczególnych warunkach polegającą na malowaniu. Biorąc pod uwagę specyfikę zakładu pracy w którym pracował

ubezpieczony, a mianowicie to że produkowano w nim i remontowano sprzęt rolniczy, a ubezpieczony był jedynym malarzem Sąd uznał, że ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia od 11 maja 1980 do 31 stycznia 1992 roku (11 lat, 8 miesięcy i 19 dni) w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, że praca ubezpieczonego w okresie od 11 maja 1980 do 31 stycznia 1992 roku (11 lat, 8 miesięcy i 19 dni) w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. była pracą w warunkach szczególnych, o której mowa w załączniku A dział XIV zatytułowanym prace różne, gdzie w poz. 17 wymienia się lakierowanie ręczne lub natryskowe niezhermetyzowane.

Zatem na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, albowiem jeżeli do okresu wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach, uznanego przez ZUS (3 lata, 10 miesięcy i 8 dni) doliczymy okres pracy od 11 maja 1980 do 31 stycznia 1992 roku (11 lat, 8 miesięcy i 19 dni) oznacza, to iż ubezpieczony udowodnił posiadanie 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy z uwagi na to, że A. J. spełnił wszystkie warunki konieczne do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 32 ust. 2 i 4 tej ustawy i w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu A. J. prawo do emerytury od 14 czerwca 2013 roku, o czym orzekł jak w punkcie I sentencji.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust.1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznając, że dopiero postępowanie sądowe, a szczególności przeprowadzone w tym postępowaniu dowody z zeznań świadków, pozwoliły na ustalenie, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych wobec tego przesądziły ostatecznie o zasadności wniosku.

Mając powyższe na względzie Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury, o czym orzekł jak w punkcie II sentencji.